

Wederhoor ministerie LNV

Vragen Zembla, 28 augustus 2023:

1. In de interne stukken van het Ctgb is in conceptversies van Kamervragen te lezen dat er lacunes zijn in de toelatingsprocedure voor bestrijdingsmiddelen. Het gaat dan onder meer om cumulatieve effecten en ontwikkelingsneurotoxiciteit. Toch zien we dat deze lacunes, waar de Kamer specifiek naar vraagt, in de definitieve antwoorden niet als dusdanig worden benoemd of enkel in omfloerste termen. Deskundigen die wij spreken vinden dat onvolledig en misleidend. Wat is jullie reactie hierop?
2. Is het ministerie het ermee eens dat de Kamer duidelijker had moeten worden geïnformeerd over tekortkomingen in de toelatingsprocedure?
3. Deskundigen die wij spreken zeggen dat het ministerie samen met het Ctgb herhaaldelijk een dubbele boodschap afgeeft. Aan de ene kant wordt (soms) erkend dat de risicobeoordeling onvolledig is en dus niet alle risico's afdekt, terwijl daarnaast wordt gesteld dat toegelaten middelen veilig zijn. Wat is jullie reactie hierop?
4. Uit de interne stukken blijkt dat het Ctgb in het kader van het project 'Herbeoordeling van toegelaten middelen op het gezondheidsrisico voor omwonenden' voor verschillende middelen normoverschrijdingen constateert. Zelfs als het Ctgb deze risico's als laag inschat, hadden volgens de deskundigen die wij spreken deze moeten worden gedeeld met de Tweede Kamer. Dat dat niet is gebeurd vinden zij laakbaar. Het heeft er volgens hen de schijn van dat kritische vragen moeten worden voorkomen. Vindt het ministerie dat met de kennis van nu de Tweede Kamer beter had moeten worden geïnformeerd over deze normoverschrijdingen?
5. In de interne stukken van het Ctgb die ingaan op het bovengenoemde herbeoordelingsproject zeggen medewerkers dat ze naar buiten toe moeten communiceren dat er 'geen risico' is vastgesteld omdat anders niet overtuigend kan worden verantwoord dat er niet verder hoeft te worden herbeoordeeld. Vervolgens wordt in een brief aan het ministerie (Infrastructuur en Milieu) gesproken van 'geen risico'. Hoe kwalificeert u deze handelswijze van het Ctgb?
6. Deskundigen die wij spreken hebben na het inzien van de documenten twijfels over de onafhankelijkheid en de transparantie van het Ctgb. Vindt het ministerie het op basis van de bevindingen van Zembla nodig om het Ctgb nader te onderzoeken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke punten?

Antwoorden ministerie van LNV, 4 september 2023:

Vraag 1

In de interne stukken van het Ctgb is in conceptversies van Kamervragen te lezen dat er lacunes zijn in de toelatingsprocedure voor bestrijdingsmiddelen. Het gaat dan onder meer om cumulatieve effecten en ontwikkelingsneurotoxiciteit. Toch zien we dat deze lacunes, waar de Kamer specifiek naar vraagt, in de definitieve antwoorden niet als dusdanig worden benoemd of enkel in omfloerste termen. Deskundigen die wij spreken vinden dat onvolledig en misleidend. Wat is jullie reactie hierop?

Antwoord:

Het ministerie is transparant over het wetenschappelijke kader dat wordt gehanteerd voor het beoordelen van mogelijke risico's van werkzame stoffen en van gewasbeschermingsmiddelen. Dat geldt ook over eventuele lacunes daarin. Maar dat had, gezien de vragen van Zembla, in de beantwoording van deze Kamervraag duidelijker gekund.

Overigens wordt de Tweede Kamer geregeld geïnformeerd over de stappen die zijn of worden gezet zijn op het gebied van neurologische aandoeningen. Hierbij enkele Kamerstukken waar dat uit blijkt: Kamerstuk 27858, nrs. 619 (06.07.23), 611 (14.04.23), 610 (24.03.23), 605 (02.12.22), 581 (05.10.22)), over de ontwikkeling van het bijenrichtsnoer (o.a. Kamerstuk 27858, nrs. 618 (07.07.23), 615 (22.05.23), 611 (14.04.23), 584 (19.10.22), 581 (05.10.22)) en over cumulatieve effecten i.r.t. gezondheid en milieu (o.a. Kamerstuk 27858, nrs. 556 (22.11.21), 572 (08.06.22), 604 (23.12.22), 610 (24.03.23)).

Zo staat in de brieven over cumulatieve effecten in relatie tot het milieu dat Nederland al geruime tijd aandacht vraagt voor de cumulatieve aspecten bij de beoordeling van werkzame stoffen en gewasbeschermingsmiddelen.

Vraag 2

Is het ministerie het ermee eens dat de Kamer duidelijker had moeten worden geïnformeerd over tekortkomingen in de toelatingsprocedure?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 1.

Aanvullend:

Het wetenschappelijk kader voor de beoordeling van mogelijke risico's van werkzame stoffen en gewasbeschermingsmiddelen is Europees vastgelegd (Verordening (EG) 1107/2009). Dit kader is al heel uitgebreid en wordt op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten continu geactualiseerd. Bovendien gebeurt de toetsing in stappen en wordt die ook steeds verfijnder en daardoor strenger. Dat is een goede ontwikkeling. Tegelijk kan een gewasbeschermingsmiddel met het huidige kader ook al goed worden getoetst op risico's voor mens, dier en milieu.

Als bepaalde aspecten niet snel genoeg worden opgepakt, dringt Nederland bij de Europese Commissie erop aan om dit wel te doen. Enkele voorbeelden hiervan zijn: het aanscherpen van de dataveren van het aspect neurotoxiciteit en de cumulatieve effecten voor het milieu. Hierover is de Tweede Kamer steeds geïnformeerd.

Vraag 3

Deskundigen die wij spreken zeggen dat het ministerie samen met het Ctgb herhaaldelijk een dubbele boodschap afgeeft. Aan de ene kant wordt (soms) erkend dat de risicobeoordeling onvolledig is en dus niet alle risico's afdekt, terwijl daarnaast wordt gesteld dat toegelaten middelen veilig zijn. Wat is jullie reactie hierop?

Antwoord:

Het wetenschappelijke kader blijft altijd in ontwikkeling. Bij nieuwe wetenschappelijke inzichten kan het Ctgb zonodig ingrijpen (obv Verordening (EG) 1107/2009). Dit doet het Ctgb ook. Een voorbeeld hiervan is: middelen op basis van imidacloprid¹.

[1 Verbod op gebruik imidacloprid, tenzij zuivering afvalwater met 99,5% | Nieuwsbericht | College voor de](#)

[toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden \(ctgb.nl\)](#)

Tegelijkertijd is het kader waar we ons op dit moment op baseren zeer uitgebreid en biedt het voldoende handvatten om te beoordelen of een werkzame stof of een gewasbeschermingsmiddel geen onaanvaardbare risico's heeft voor mens, dier en milieu.

Alleen als blijkt dat deze risico's er niet zijn, kan een werkzame stof worden goedgekeurd.

Vervolgens moet het gewasbeschermingsmiddel met die werkzame stof worden beoordeeld voor een mogelijke toelating op de markt, bijvoorbeeld in Nederland. Als het wordt toegelaten, is veilig gebruik mogelijk, mits aan de randvoorwaarden in het Wettelijk Gebruiksvoorschrift wordt voldaan.

Vraag 4

Uit de interne stukken blijkt dat het Ctgb in het kader van het project 'Herbeoordeling van toegelaten middelen op het gezondheidsrisico voor omwonenden' voor verschillende middelen normoverschrijdingen constateert. Zelfs als het Ctgb deze risico's als laag inschat, hadden volgens de deskundigen die wij spreken deze moeten worden gedeeld met de Tweede Kamer. Dat dat niet is gebeurd vinden zij laakbaar. Het heeft er volgens hen de schijn van dat kritische vragen moeten worden voorkomen. Vindt het ministerie dat met de kennis van nu de Tweede Kamer beter had moeten worden geïnformeerd over deze normoverschrijdingen?

Antwoord:

Het Ctgb heeft aangegeven dat de volledige beoordeling uitwees dat er geen sprake is van normoverschrijdingen.

De wetenschappelijke risicobeoordeling, die het Ctgb uitvoert, vindt plaats in verschillende stappen, waarbij van grof naar fijn wordt gewerkt. Als in de eerste stap een mogelijk risico blijkt, dan kan in de tweede stap een specifiekere beoordeling worden gedaan. De uiteindelijke conclusie wordt dan genomen op basis van de uitkomst van deze tweede stap. Deze stapsgewijze aanpak is ook beschreven in de brief van het Ctgb aan de Staatssecretaris van I&M.

Vraag 5

In de interne stukken van het Ctgb die ingaan op het bovengenoemde herbeoordelingsproject zeggen medewerkers dat ze naar buiten toe moeten communiceren dat er 'geen risico' is vastgesteld omdat anders niet overtuigend kan worden verantwoord dat er niet verder hoeft te worden herbeoordeeld. Vervolgens wordt in een brief aan het ministerie (Infrastructuur en Milieu) gesproken van 'geen risico'. Hoe kwalificeert u deze handelswijze van het Ctgb?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Deskundigen die wij spreken hebben na het inzien van de documenten twijfels over de onafhankelijkheid en de transparantie van het Ctgb. Vindt het ministerie het op basis van de bevindingen van Zembla nodig om het Ctgb nader te onderzoeken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke punten?

Antwoord:

Het ministerie vertrouwt op de deskundigheid en de integriteit van het Ctgb. Daarnaast zijn we doorlopend in gesprek over wat kan worden verbeterd. De bevindingen van Zembla worden serieus genomen en zullen daarbij ook zeker aan bod komen.

Het is belangrijk te benadrukken dat het Ctgb elke vijf jaar wordt geëvalueerd op doelmatigheid en doeltreffendheid. Dat is vastgelegd in de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. Het verslag van de meest recente evaluatie is eind vorig jaar naar de Tweede Kamer gestuurd (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27858-601.pdf>).

Daarnaast vindt er elke vijf jaar – op initiatief van het Ctgb – een onafhankelijke evaluatie plaats van de wetenschappelijke en juridische kwaliteit van de besluitvorming door het Ctgb, de openheid en transparantie van de besluitvorming en het personeelsbeleid. Dit gebeurt door een commissie van internationale deskundigen uit verschillende landen. Het verslag van de meest recente evaluatie is eind 2018 naar de Tweede Kamer gestuurd (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27858-437.pdf>). Deze commissie heeft recent weer een evaluatie uitgevoerd. De minister van LNV ontvangt de rapportage van deze meest recente evaluatie in de loop van oktober en zal deze naar de Tweede Kamer sturen.